

Ecologisch tuinieren,
een levenswijze.

velt
**SAMEN
ECO
ACTIEF**

De wereld van de uien.
Voor Velt “Damvallei”
13 februari 2015.

Deze groente is op alle markten thuis.

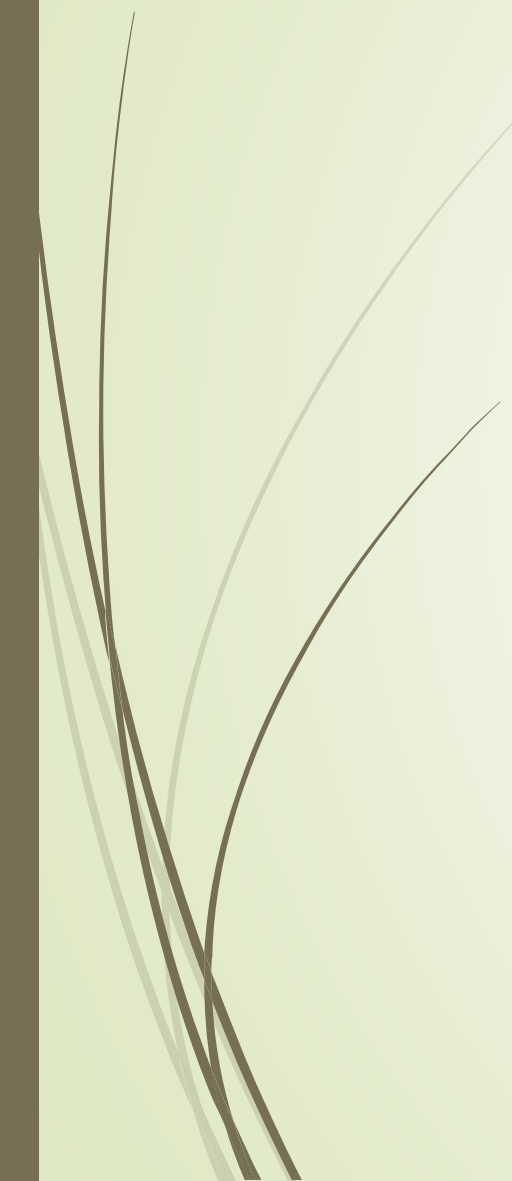
Een oude, wijze en gezonde groente.

Familie van de look.

Oude en wijze = gezonde groente.

- Teelt van ui was al bekend bij oude Egyptenaren, Grieken en Romeinen.
 - Groep van de uien is vrij omvangrijk: plantui; zaaiui; bosui; winterui; inmaakui.
-

Wat heeft deze groente te bieden?

Wat zit in deze groente per 100 gram vers product?

- mineralen: 30 mg calcium; 0,5 mg ijzer.
- vitaminen: 0,03 mg B1 en 0,02 mg B2; 10 mg C.
- voedingswaarde: 47 kcal.

en wat nog ??

- Ui is goed voor hart en bloedvaten. Bevat het antioxidant flavonoïde dat gunstig is voor ons hart en bloedvaten.
- Antioxidanten helpen lichaam beschermen tegen vrije radicalen.
- In 100 g ui zitten net zoveel vezels als in 1 snee bruinbrood.

Uien en de bodem.

- Ui doet het goed op alle grondsoorten.
- Schuwt natte en ondoordringbare bodems.
- Maar de vochtvoorziening moet wel voldoende zijn.
- Humusrijk en een ph van 6,5 tot 7.

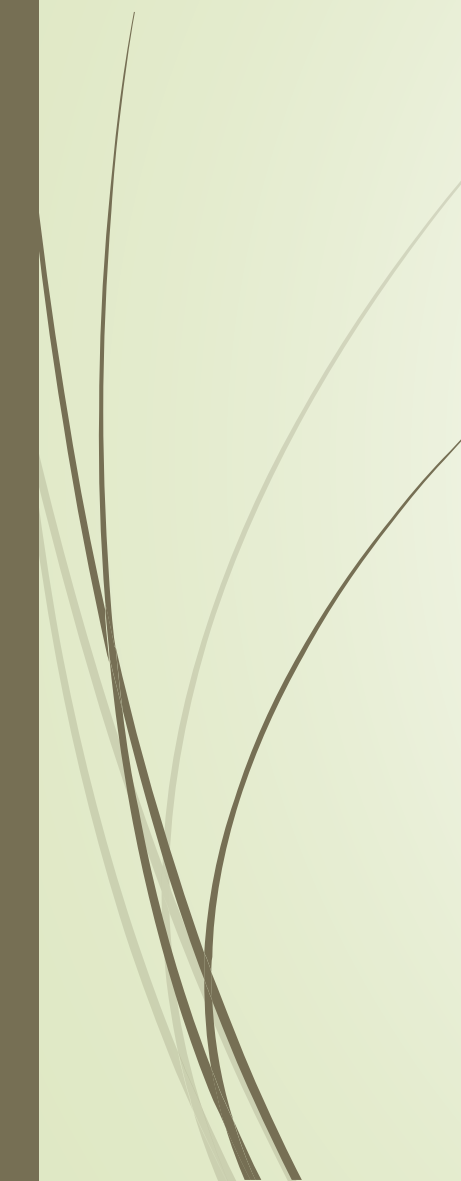
Uien en bemesting.

- Geen verse bemesting!
- Geen halfverteerde compost of andere organische meststof op je uienplek.
- Ze groeien het liefst op "oude kracht".
- Kalium bevordert de bolvorming en bewaring.

Uien en bemesting. (2)

- Als kaliummeststof geven we houtasse (*) indien ph niet te hoog is.
 - Vinasse, afvalproduct van de bietenproductie.
 - Patentkali is een minerale delfstof afkomstig uit Chili.
-

Vinasse poeder.

Vinasse, samenstelling.

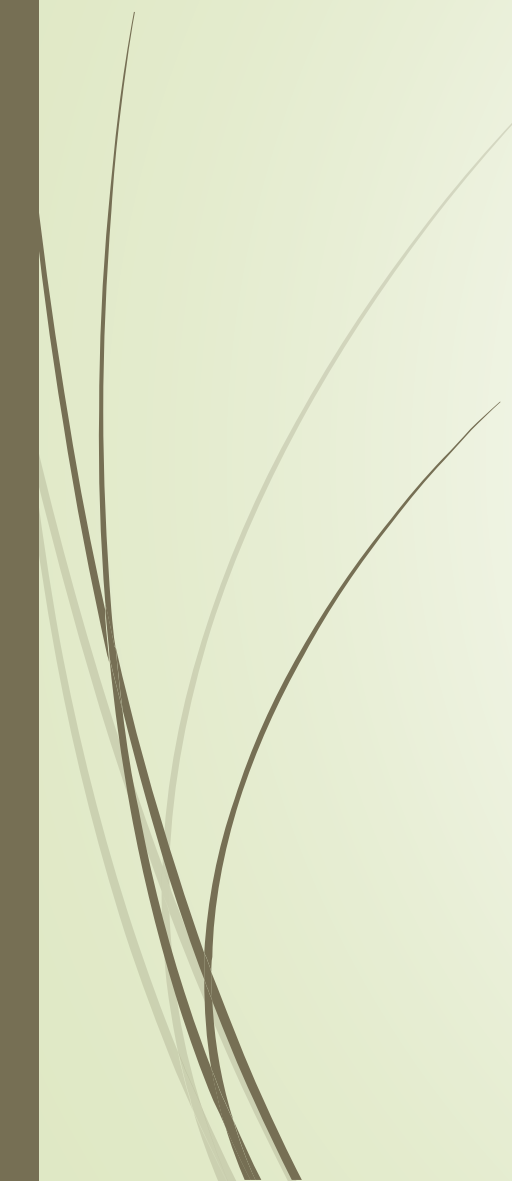
(extract 38% K₂O)

Samenstelling:

- ❑ Bevat hoog kaliumgehalte (K)
- ❑ Kleine hoeveelheid kalk.(Ca)

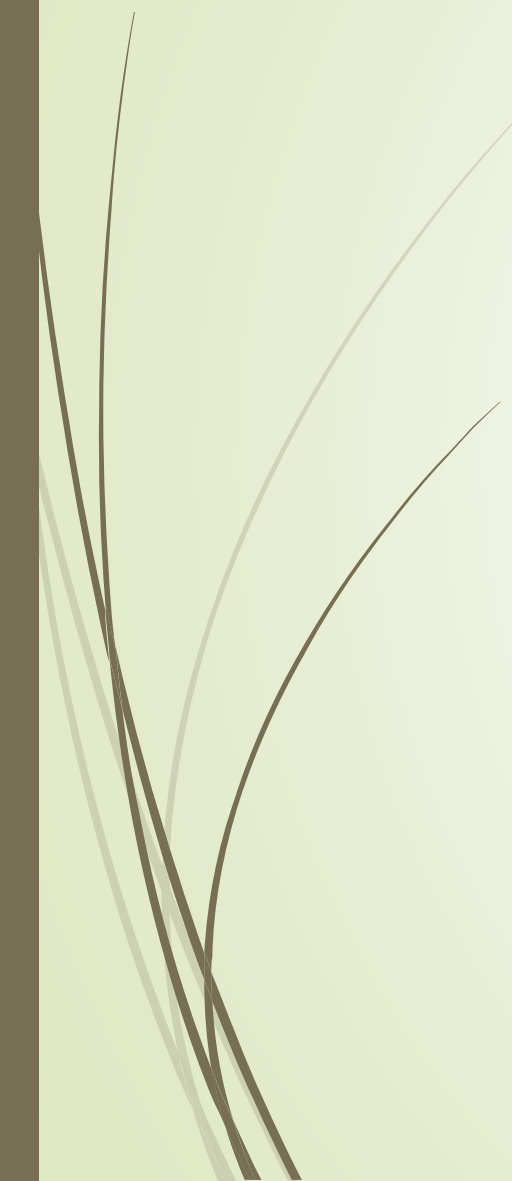

Patentkali : samenstelling.

- Kalium 30%. (K)
 - Magnesium 10%. (Mg)
 - Spoorelementen.
-

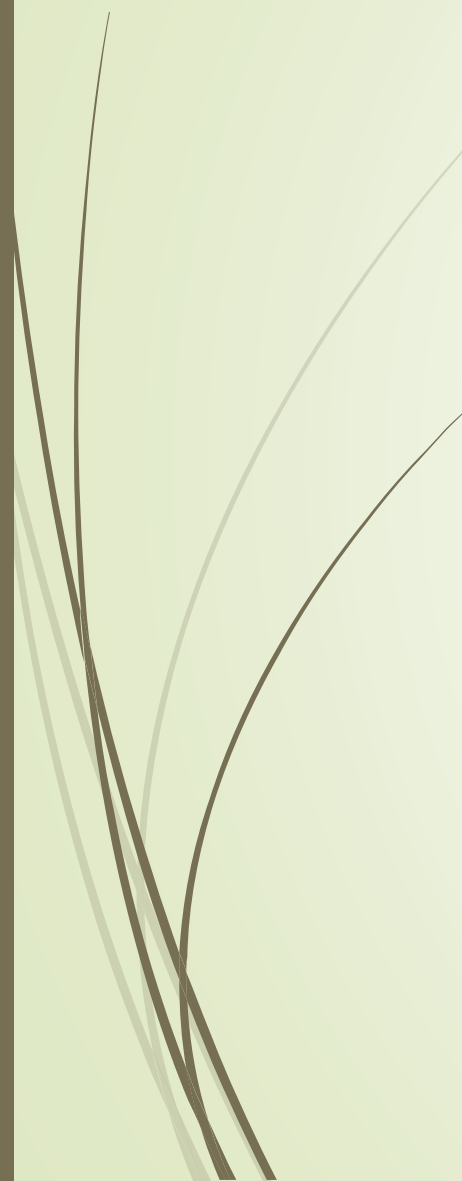

Patentkali. vervolg

-
- Minerale delfstof welke gevonden wordt in Chili.
 - Is een kalimeststof met een hoog gehalte aan magnesium en zwavel.
 - Bevordert de kwaliteit en bewaarbaarheid van de aardappel en de wortelgewassen in het algemeen.
 - Toegelaten in de biologische landbouw.

Standplaats van deze groente.

-
- Deze groente vind je terug op het perceel van de “wortelgewassen”. Hier staan ook de wortelen; rode biet schorseneer; radijsjes; pastinaak; rapen; witloof...
 - Naar vruchtafwisseling toe is het best een wachttijd van 6 jaar in acht te nemen vooraleer deze groente terugkeert.

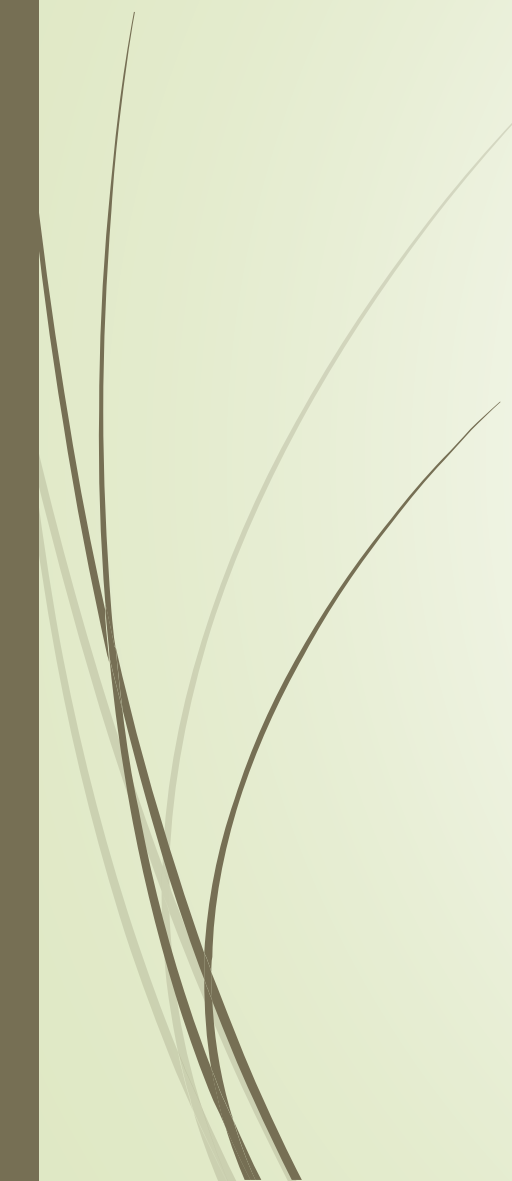
De ui en zijn plaats in de tuin

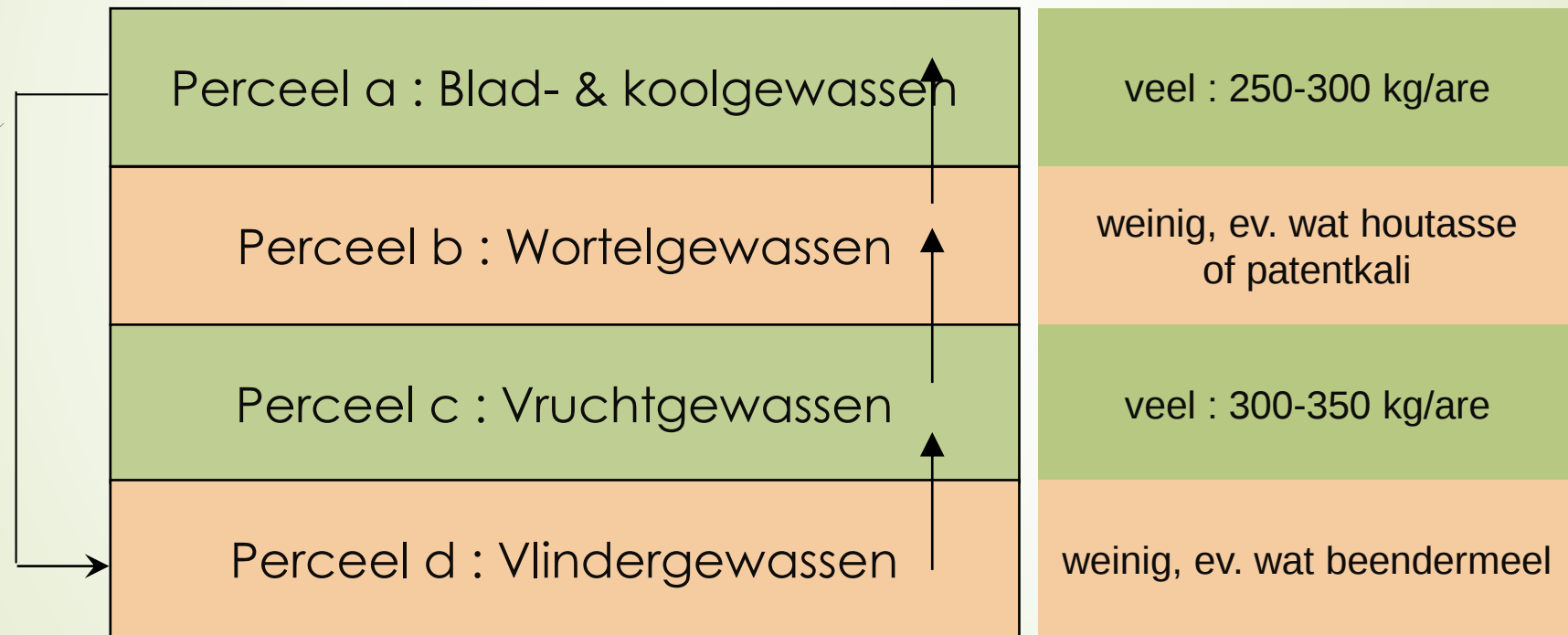
Het 4 –slags systeem

4 GROEPEN

- 4 groepen zijn 4 percelen, maar bepaalde groenten mogen maar ten vroegste om de 6 jaar terugkeren op hetzelfde perceel.
 - Vandaar dat er 8 percelen zullen moeten worden gevormd.
-

4 percelen

Figuur a

The diagram illustrates four agricultural plots arranged vertically. Each plot is represented by a colored box with its name and crop type on the left, and a corresponding fertilizer recommendation on the right. The plots are: Perceel a (green, leaf and cruciferous crops), Perceel b (orange, root crops), Perceel c (green, fruit crops), and Perceel d (orange, butterfly pea crops). A bracket on the left groups all four plots, and arrows on the right point upwards from each plot to the one above it.

Perceel a : Blad- & koolgewassen	veel : 250-300 kg/are
Perceel b : Wortelgewassen	weinig, ev. wat houtasse of patentkali
Perceel c : Vruchtgewassen	veel : 300-350 kg/are
Perceel d : Vlindergewassen	weinig, ev. wat beendermeel

Van 4 naar 8 percelen

perceel a: bladgewassen bv: sla, prei, spinazie, suikerbrood, peterselie, selders, kervel, enz.	VEEL
perceel b: wortelgewassen bv: wortelen vroeg, rode biet, radijs, schorseneer, raapjes	WEINIG
perceel c: vruchtgewassen bv: aardappelen vroeg en prei als 2de teelt	VEEL
perceel d: vlindergewassen bv: doperwten; tuinbonen en ...	WEINIG
perceel a: bladgewassen bv: kolen → alle soorten, suikerbrood en roodlof	VEEL
perceel b: wortelgewassen bv: wortelen bewaar, zaaiui bewaar, sjalot, bosui	WEINIG
perceel c: vruchtgewassen bv: aardappel, tomaat, aardbei, pompoen, courgette	VEEL
perceel d: vlindergewassen bv: boontjes struik en staakbonen, peulervt	WEINIG

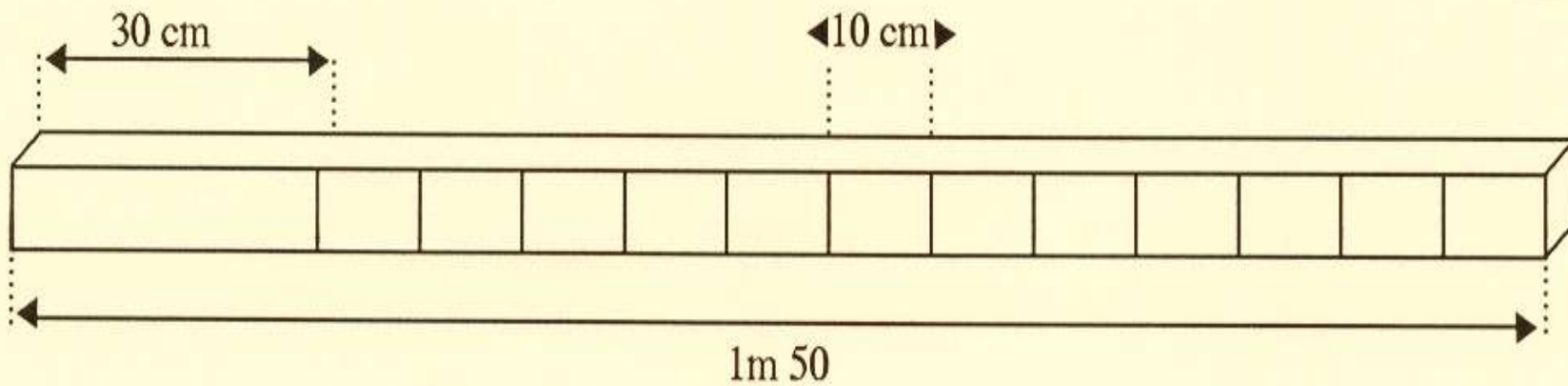
Perceel breedte ??

Het 1, 20 meter systeem.

Nooit hoeft je nog op een zaai –of plantbed te lopen.

de ideale breedte.

een plantlat op maat van je tuin.

Indeling rijen en plantafstanden

De familie “ui” aan u voorgesteld.

Plantui als tweedeaars plantui.

Gemakkelijkste teeltwijze.

- ➡ Plantui als tweedeaars uitgezet. Rassen om te bewaren: “Sturon”;
“Stuttgarter”; “Centurion”; “red baron”.
- ➡ Plantui rassen welke voor direct gebruik of korte bewaring zijn: “Jagro” en “jetset”.

Plantuitjes in de kijker.

- Plantui van het type “Sturon”.
- Uitplanten gebeurd vanaf half februari en maart.
- Afstand tussen rijen: 20 x 10 cm. in de rij.

Plantuitjes in de kijker. (2)

- Plantui van het type “Rode van Brunswijk”.
- Uitplanten vanaf half februari en maart tot half april.
- Afstand tussen rijen: 20 cm. In de rij 10 cm.

Plantuitjes uitgezet

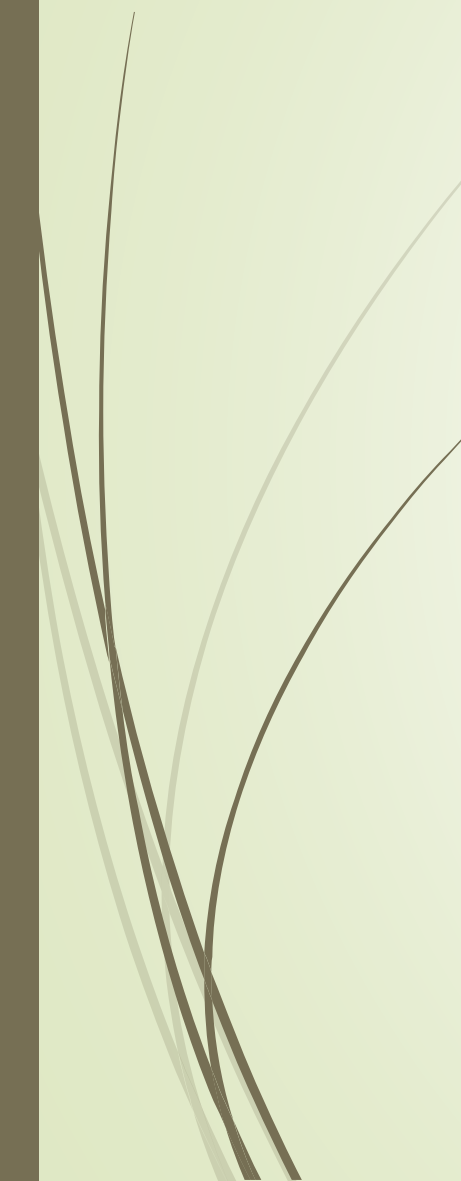

Plantuitjes "Sturon"

Plantuitjes in de kijker. (3)

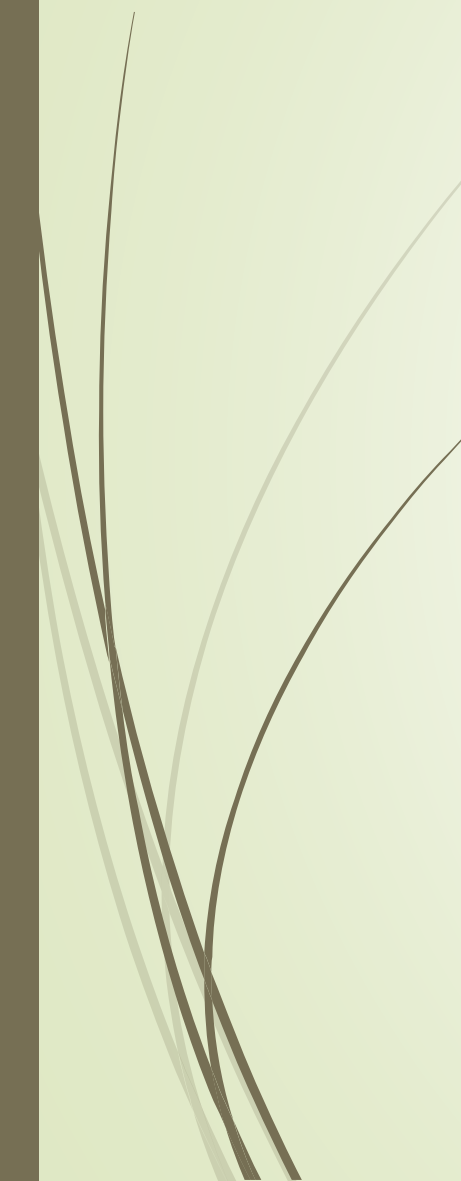
Plantui als eerstejaarsteelt.

- ➡ Plantuitjes zelf kweken. Zaaïen van de plantui van half maart tot half april.
 - ➡ Rijen op 20 cm. In de rij dicht zaaïen.
 - ➡ Uitjes moeten klein blijven. (8 –21 / 14 –21).
 - ➡ Oogst valt rond half juli.
-

Plantui als eerstejaarsteelt.

vervolg...

- Zaden ras “Stuttgarter”: knolletjes koel en droog bewaren. (temperatuur 3 à 4°C.) Andere rassen lukken zelden.
 - Zaden ras “rijnsburger”: knolletjes moeten eerste en tweede jaar bewaard worden bij 25 à 26°C.
 - Deze teeltwijze vraagt toch wel extra aandacht.
-

De zaaiajuin.

Voor de iets meer ervaren teler.

- Opbrengsten van zaaiajuin verzekerd !
 - Aantal planten uit een zakje van ± 4 gr. = 1000 stuks.
 - Bewaarbaarheid is zeer goed voor de bewaarsoorten.
 - Rassen : “rijnsburger”; “Red Baron”.
 - Rassen : “exebition” en “ailsa craig” voor vroege teelt.
-

De wereld van de zaaijuin.

Teeltwijze van zaaiajuin.

Zaai NIET ter plekke zoals wordt geschreven of gezegd.

- ➡ WEL voorzaaien onder glas aanvang februari, tot begin maart.
 - ➡ Zaden kunnen tegen koude, verwarmen niet nodig.
 - ➡ Zaaigrond moet mager zijn. Dun zaaien op rijen afstand 15 cm.
-

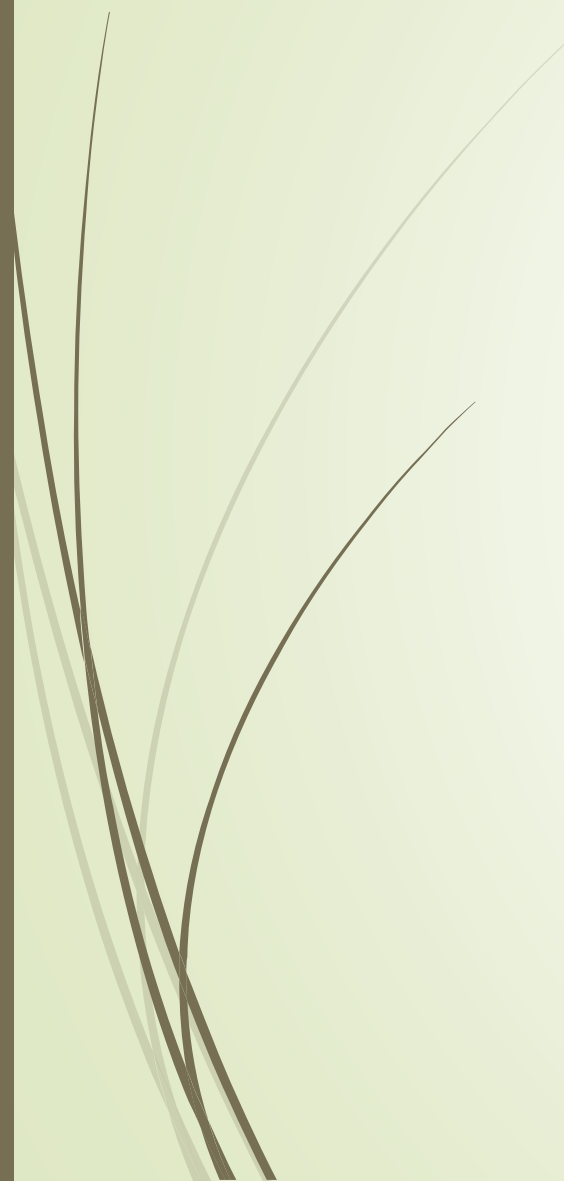
Over zaaigrond, zaaitafels en zaibakken

Zaaigrond

Waar moet zaaigrond aan voldoen?

- Niet te rijk zijn aan voedingsstoffen.
 - Goed het water kunnen vasthouden.
 - Voldoende licht en luchtig zijn.
 - Vrij zijn van schimmels...
-

Zaaigrond.

- Kan je kopen in een tuincentrum.
- Maar kan je ook zelf maken.
- Wat doen we erin.
- Compost ?? Ja maar...
- Opletten voor onverteerde plantenresten.
- Kiem remmende schimmels.

Zaaigrond: eigen samenstelling

Wat stoppen we erin?

- 1/3 biologische potgrond. deze bevat meer kokosvezels i.p.v turf; veenmos en schorscompost. pH rond 6.
- 1/3 tuingrond = grond uit jou tuin, niet bemest het afgelopen seizoen. pH ? (*)
- 1/3 kokosvezel of “kokopeat”, turf enkel als optie. pH rond 6.
- (*)schimmels opgelet !!

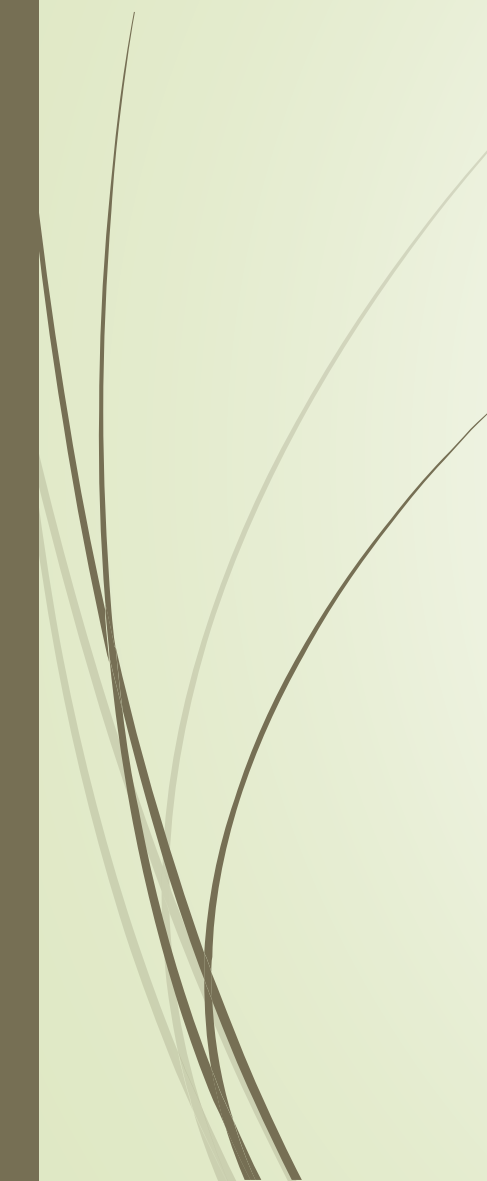
Zaaigrond : samenstelling

Zaaigrond. Deel 1

En wat nog ?

- Wat gesteentemeel onder de vorm van :
 - Lava – of basaltmeel. Bevat mineralen, kiezel en wat kalk. Bij het gebruik van turf kan dit van pas komen. Turf heeft pH van 4.
 - Cocopeat of de turf goed vochtig maken en nu mengen.
-

Zaaigrond: potgrond, tuingrond en
cocopeat.

Zaaigrond mengen.

Nog wat basaltmeel.

Zaaibakken en zaaitafels...

Waarop letten als we zaaien in...

- Zaaibakjes : zorg voor voldoende diepte...
 - Want de wortels van het zaaigoed moeten kunnen uitgroeien.
 - En hierdoor droogt de grond minder snel uit.
 - Piepschuim bak: hoogte 10 tot max 15 cm.
-

Zaaibakken uit piepschuim.

➤ Voldoende diepte,
zeker 10 cm voorzien.

Zaaien maar...

Op wat te letten...

- Zaden niet te diep leggen...
 - De dikte is meestal de zaaidiepte.
 - Zorg ervoor dat de zaden een goed contact hebben met de grond.
 - Dus stevig aandrukken.
 - En afdekken met wat wit zand → tegen mogelijke kiemschimmels.
-

En zo start de lente...

Zaaiajuin voorzaaien.

Daar is het uienleven !

Niet vergeten om eens te
broezen

Zaaijuin “red baron” op zaaitafel.

Kleintjes worden groot.

Na enige tijd...

Zaaiajuin : de plantjes.

- Uitplanten in volle grond begin april.
- De planten zijn zo een 12 à 15 cm groot.
- Wortels niet inkorten.
- Zo ondiep mogelijk uitplanten, bij loslaten liggen ze neer. Broezen met gieter direct na uitplanten.

Zaaijuin "exhibition" vroeg.

Zaaijuin "rijnsburger 4" bewaar.

Zaaijuin "red baron".

Ajuin plantjes worden uitgezet.

Niet teveel ineens
Zo ondiep mogelijk !

Een pleintje zaaiaruin uitgeplant.

Nog soorten zaaiajuin.

Rode van Brunswijk in volle groei

Kleine uien worden groot.

Rijpen, drogen en rooien

Bijna klaar voor bewaring.

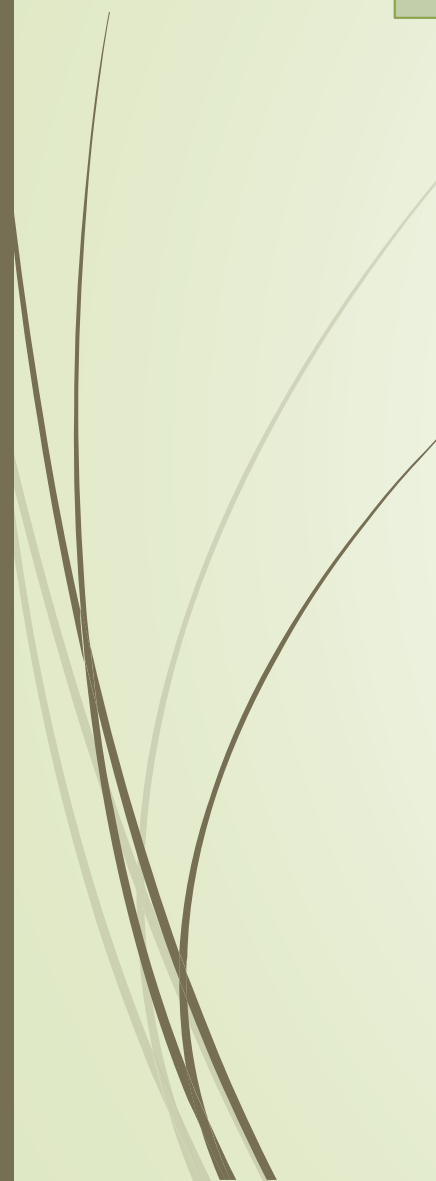
Netjes opkuisen en samen op stap.

Busseel ui, nog een telg uit de familie.

Deze mag je niet missen.

- Overheerlijk op tal van gerechten.
 - Wordt zelden aangetast. Vroeg zaaien ter plekke.
 - Rijafstand 20 cm, in de rij 2 à 3 cm.
 - De jonge plantjes worden volledig gebruikt. Van wortels tot de top !
-

Bussel ui “White Lisbon”.

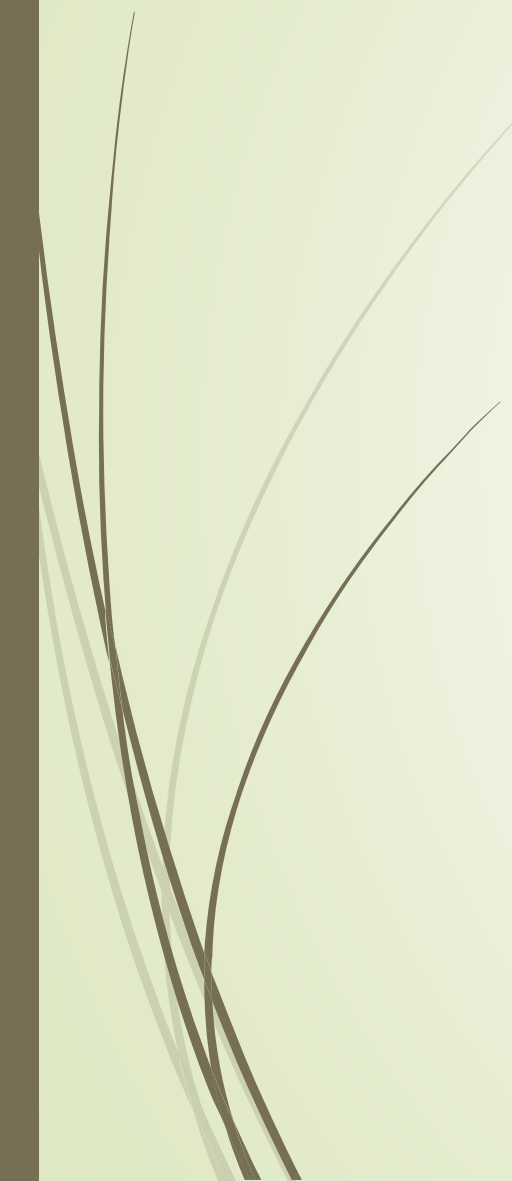
Bosui in volle groei, om
volop te oogsten.

Winter ui, een vergeten teelt.

Pootui uitplanten of zaaien.

- Rassen: “radar” is een gele en bolronde ui hard en vorstresistent.
 - “Elody” is een vroege witte ui ook vorstbestendig.
 - “Blanc de Vaugiard”: witte platte ui, sterk en vorstresistent.
-

Winter ui, de teeltwijze.

-
- Plantui kopen van het type “radar”.
Uitplanten tussen 15 september en 15 oktober.
 - Rijafstand 20 cm x 10.
 - Zorg bij zwaardere gronden voor goede afwatering.
 - Oogst van deze ui geschiedt in mei / juni.

Winter ui “ Radar” uitgeplant.

“Radar” in het zeer prille voorjaar.

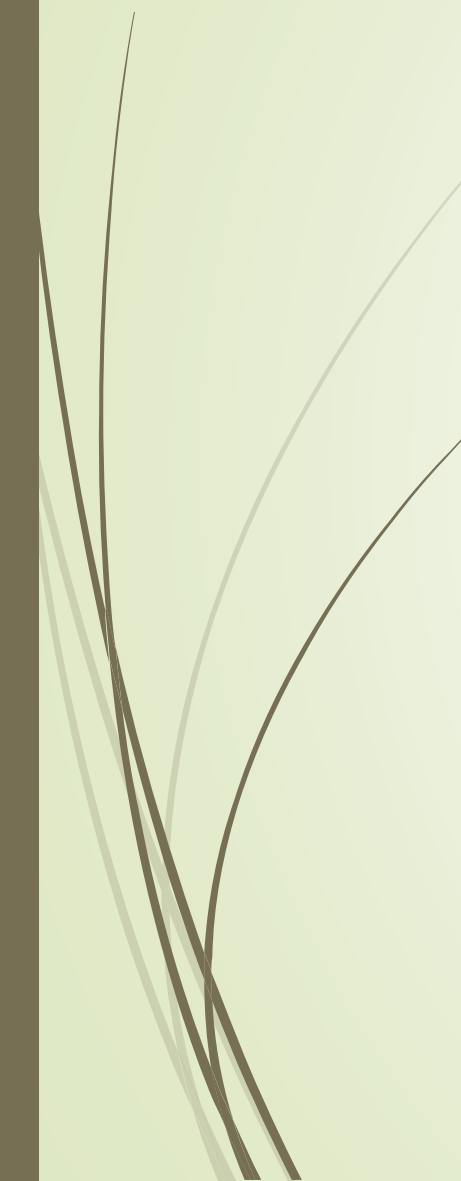
Winterajuin wordt groot.

De kleinste van al: de “silverajuin”.

De inleg- ui of silverajuin.

- Zaaïen in maart op rij of breedwerpig.
 - Diepte: gewone zaaidiepte of iets dieper. (3 à 4 cm.) Uitjes blijven wit.
 - Rijafstand 10 cm, en vrij dik zaaïen in de rij. Hoe dichter de stand, hoe kleiner de uitjes.
 - Rassen: “Barletta” of Sint – Jansui ; Pompei;
 - Oogsten na een 2 - tal maanden.
-

En dan... opleggen zeker.

Voor 4 personen.

- 500 gr uitjes.
- 1 liter witte azijn.
- Kruidnagel. (1)
- Peper bollekes. (4 ?)
- Water, met zout + uitjes laten opkomen.
- Azijn met kruiden laten koken en op uitjes gieten welke in bokalen gebracht zijn.

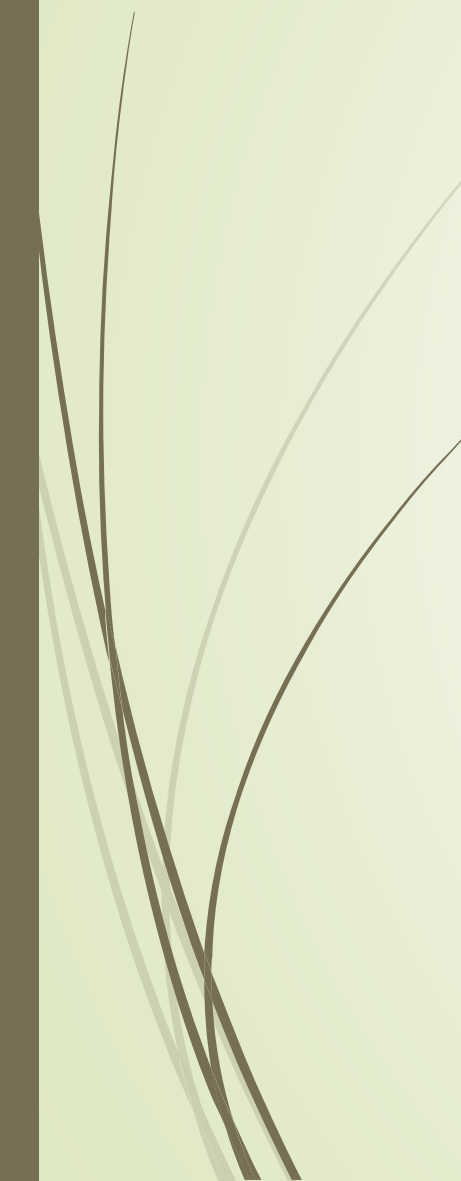

Een neefje, de “sjalot”.

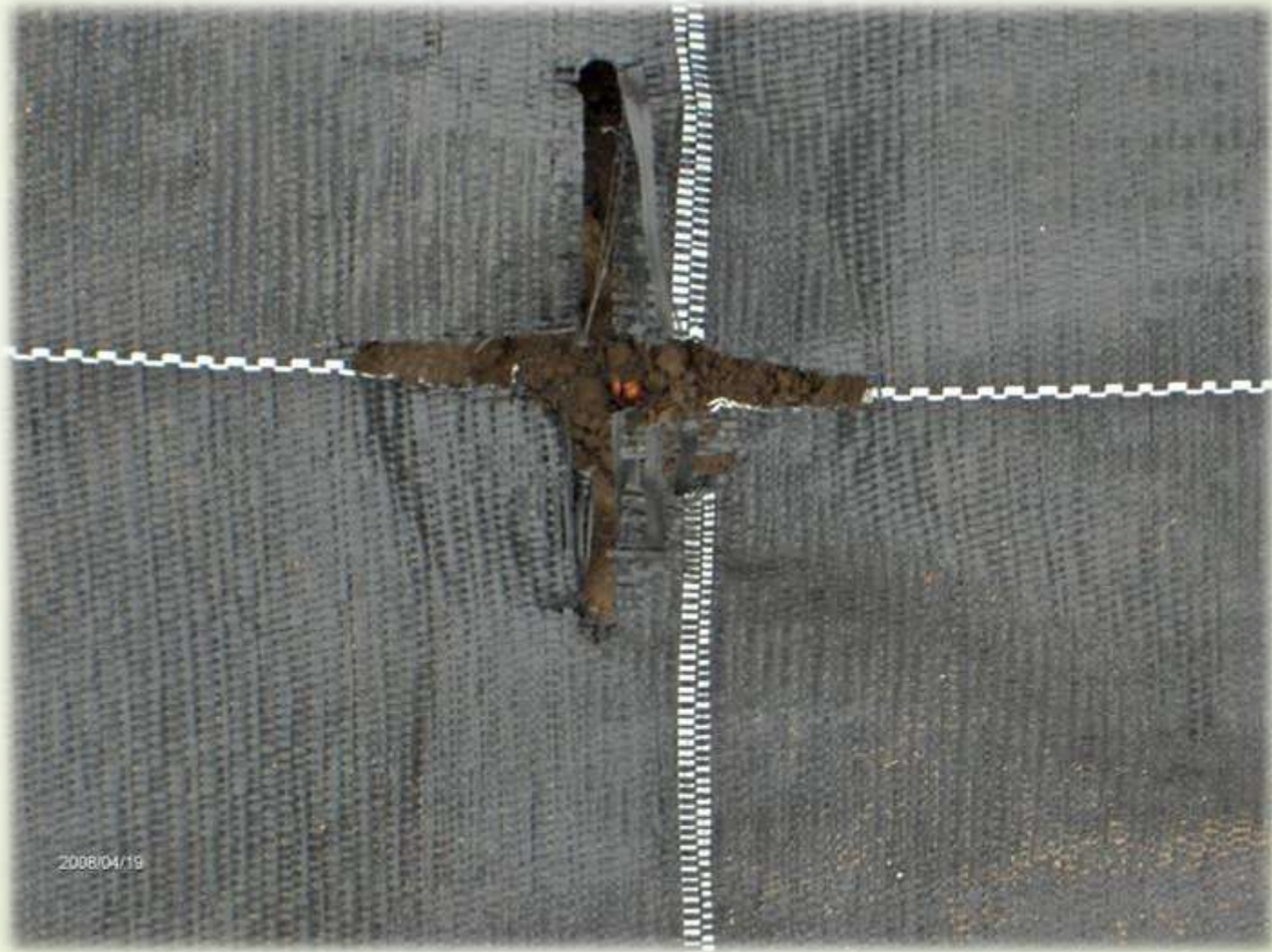
- Er is de plantsjalot en de zaaisjalot.
 - Plantrassen: gele en bruine.
 - De gele niet te vroeg uitplanten: april.
Vroeger → doorschieten.
 - Ras: “Noord – Hollandse Strogele.
 - De bruine minder gevoelig voor
doorschieten en meeldauw.
-

De “sjalot”. vervolg.

- Uitplanten kan al van einde februari , maart.
 - Rassen: “Ouddorpse bruine”; “Red Sun” → prima voor bio teelt.
 - Indien zelf kweken: geen schimmel aantastingen of andere ziektes.
 - Plantgoed niet te groot → anders vele kleinere klisters. Klein plantgoed geeft minder klisters maar grote sjalotten.
 - Afstand: 30 x 30 of 30 x 20 cm. Eventueel op doek.
-

Maar eerst planten !!

En het leven groeit...

En kleintjes worden groot.

Maar er zijn ook nog zaaisjalotten.

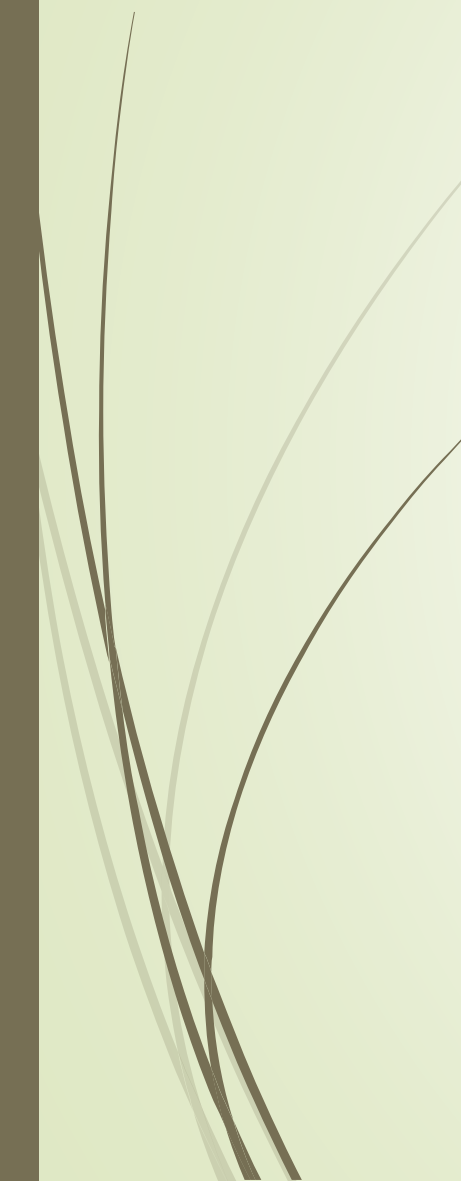
Voor wie eens wil experimenteren.

- Zeer fijne zaden, in goed bewerkte grond goed aandrukken.
 - Zaaïen van half maart tot half april.
 - Rijafstand 30 cm, in de rij elke 2 cm een zaadje. Nadien uitdunnen tot 15 cm.
 - Oogsten van augustus tot oktober.
-

Zaaisjalotten rassen.

Enkel hybriderassen zijn beschikbaar.

- Matador F1 : rood - bruine sjalot.
 - Bonilla F1 : half vroege gele sjalot.
 - Ambition F1 : half vroege roodbruine soort.
 - Prisma F1 : half vroege donker roodbruine soort. Zeer goede bewaring.
-

Zaaisjalotten “matador F1” en prisma.

Wat doen we met de look?

- Net als de sjalot behoort deze telg ook tot de familie van “lelieachtigen”.
- Dat look goed is voor de gezondheid, is een open deur intrappen.
- Is rijk aan:(sporen)elementen, zoals selenium, germanium, jodium, calcium, magnesium, ijzer, zink. Vitaminen (A, B-complex en C) en enzymen.

Wat doen we met look? (vervolg)

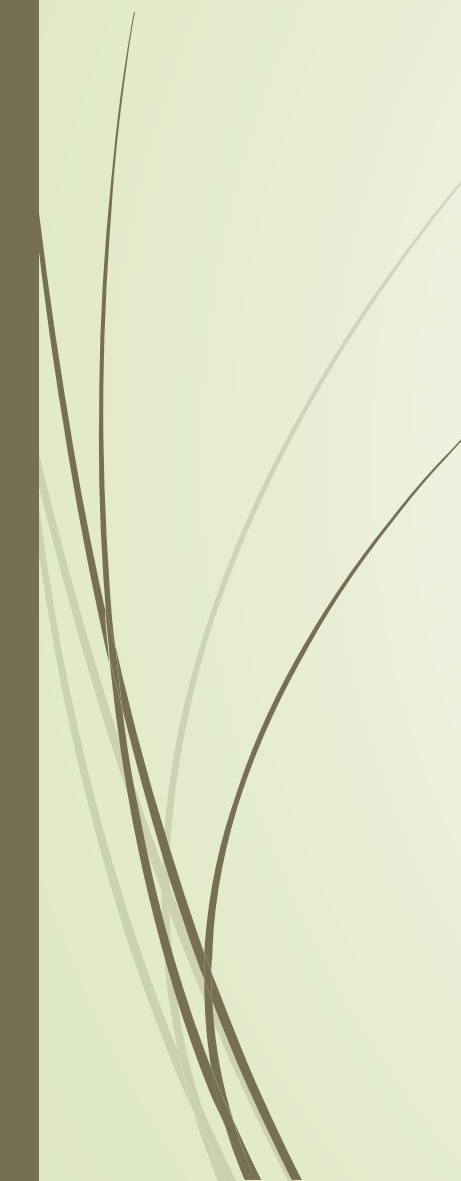
- Niet veeleisend, zoals de sjalot.
 - Nieuwe “teentjes” best uitplanten in oktober, tot begin november.
 - Zo voorkomt u structuurbederf en ze groeien ook beter.
 - Voor een goede ontwikkeling heeft men een koude periode van een tweetal maanden nodig.
-

Rassen en kleuren.

Witte en rode knoflook.

- Wit of gewoon look: de huid van de bollen is zilverachtig. Het is het meest gekweekte ras, dat ook best bestand is tegen de koude.
 - Roze look: vroeg ras met rooskleurige huid dat veel in Frankrijk wordt gekweekt. De bollen zijn aromatischer dan die van de witte look en ze bewaren ook beter.
-

Rassen en plantwijze.

- Thermidróme, Messidróme, Germidour, Beaumont en de Lomagne. En ook Fructidor, Rose d'Lautrec en Cristo.
 - De afstand tussen de rijen is 30 cm en in de rij 8 cm.
 - Voor lichte gronden is de plant diepte ± 5 à 6 cm. Voor zwaardere gronden een 3 tal cm.
-

Soorten look... ze zijn met velen

Op zwaardere bodems is het planten op lichte ruggen aangewezen.

Knoflook onder tunnel

Oogst.

- De droge oogst kan vanaf juli-augustus plaatsvinden.
- Laat de oogst aan de wind drogen, zonder nat te worden.
- Een luchtige, droge en zeer koele ruimte is de beste bewaarplaats.

En wat met de gewasbescherming?

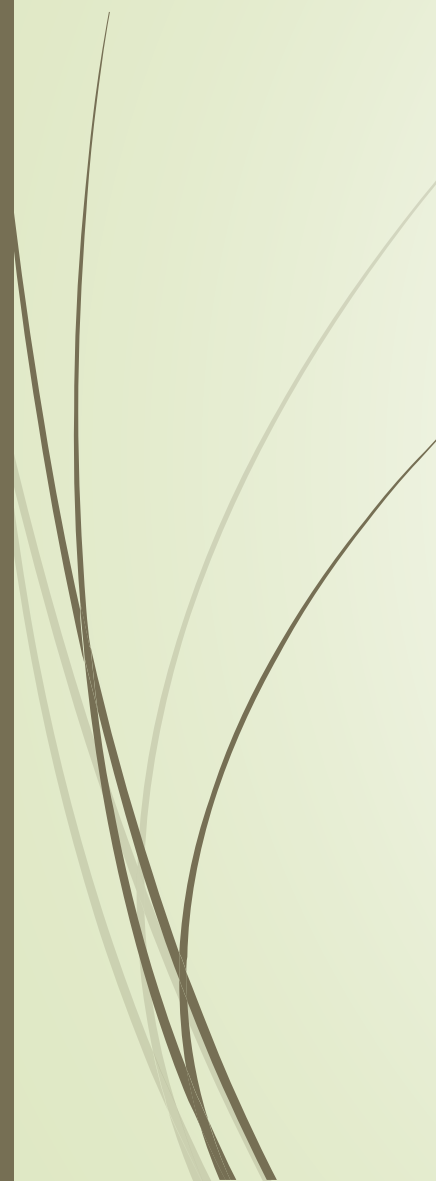
De grootste belagers zijn de schimmels.

- Valse meeldauw;
- bladvlekkenziekte;
- sclerotiën = schimmels;
- Uienvlieg.
- De mineervlieg = een nieuwe belager die veel schade aanricht, en waar tot alsnog weinig tegen te doen is.

Wat te doen?

Met schimmelaantastingen?

- Vermijd overmaat aan stikstof, want dit werkt schimmels in de hand.
 - Vruchtafwisseling goed opvolgen.
 - Niet te dicht uitplanten en zaaien.
-

Wat te doen? (2)

Met schimmelaantastingen?

- Bestuiven met basaltmeel of lavameel.
- Spuiten met zeewierextract en heermoes.
- Aangetaste planten niet op de composthoop doen, wel groencontainer.

Wat te doen? (3)

Met de uienvlieg en de sjalot vlieg?

- Tuinbouwgaas is zeer efficiënt. Maar...
- Combinatieteelt kan soms wat helpen.
- Spuiten met pyrethrum.
- Aangetaste uien 24 uur in water leggen.
Maden komen eruit en verdrinken. Ui blijft verder gezond.

Aantastingen.

Rijnsburger uien.

Red Baron of Rode Van Brunswijk.

Jos Van Hoecke